

УДК 351.74(477)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3362208>

I.B. ЗОЗУЛЯ,

професор кафедри загальноправових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук,
професор, м. Харків, Україна; e-mail: journals@meta.ua;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3507-0012>

ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПОСЛУГИ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА НА ПРАКТИЦІ

I.V. ZOZULIA,

Professor, Chair of General Law Disciplines, Kharkiv National University of Internal Affairs,
Doctor of Law, (Full) Professor, Kharkiv, Ukraine; e-mail: journals@meta.ua;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3507-0012>

POLICE SERVICES IN UKRAINE LEGISLATION AND IN PRACTICE

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Узагальнено законодавчий, науковий та практичний досвід з проголошеної публічно-сервісної діяльності Національної поліції України щодо надання нею поліцейських послуг. Визначено поняття послуги та її особливостей, переходу до "сервісної" поліції та правових засад надання "сервісних" платних послуг в системі МВС України, новелізації поліцейських послуг у законодавстві України, розбіжностей подання сутності поліцейської послуги при проведенні тендерних процедур та сприйняття поліцейських послуг в наукових дослідженнях і закордонний досвід для України. Встановлено, що вітчизняно-орієнтований підхід до трактування поліцейської послуги сьогодні полягає в її основі одночасно як відокремленої від поліцейської діяльності її частини, так і функціональної наддіяльності, розповсюдженої на усю сферу поліцейської діяльності. Висловлена дискусійна авторська пропозиція щодо можливості вилучення із Закону України "Про Національну поліцію" та суміжного законодавства терміну "поліцейські послуги", обмежившись загальною вказівкою, що Національна поліція в своїй діяльності надає, в межах законодавства, в тому числі і сервісні послуги, зміст, перелік та порядок надання яких визначено законом.

Ключові слова: поліцейські та сервісні послуги; законодавство України; діяльність поліції

Problem statement. In the last four years, the legal and regulatory conflict has continued in Ukraine due to the inconsistency of scientific and legislative approaches to understanding the essence of police services. This indirectly affects both the activities of the National Police and the public's attitude to its activities. This state of affairs is unacceptable given the existence in the world of a legally established mechanism for understanding the essence of police services and providing them in practice, which Ukraine still rules by model. **The purpose** of the article is to summarize the legislative, scientific and practical experience of the proclaimed public-service activities of the National Police of Ukraine in the provision of police services.

Methods. The research method is General scientific dialectical, formal-legal, comparative methods. **Results.** The author's position on the mechanism of understanding the essence of police services in the activities of the National Police of Ukraine and their provision in practice was expressed. The concept of service and its features are defined. The general transition to "service" police and legal bases of rendering "service" paid services in the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is considered. The peculiarities of the police services modernization in the legislation of Ukraine are defined. Discrepancies of representation of the essence of police service in carrying out of tender procedures are defined. Features of perception of police services in scientific researches and foreign experience in Ukraine are presented. **Conclusions.** It is established that the domestic-oriented approach to the interpretation of police service today is at the basis of both separated from police activity on its part and functional over-activity, which extends to the entire sphere of police activity. Discussion on the possibility of exclusion from the Law of Ukraine "On National Police" and related legislation of the term "police services", limited to, the general statement that the National Police in its activity providers, within the law, including services, content, list and the procedure for granting which is prescribed by law.

Key words: police and services; legislation of Ukraine; police activities

Постановка проблеми

Треба зазначити, що у зв'язку з появою в Україні з 2015 року Національної поліції термін "поліцейська послуга" став новацією для вітчизняного законодавства та практики, а з'ясування змісту та сутності поліцейських послуг стало предметом ряду наукових досліджень. Так, як зазначає Д.С. Денисюк з посиланням на О.В. Кузьменко, *"надання поліцейських послуг"¹* щодо підтримання публічного порядку та безпеки... *відповідає розумінню поліції як цивільної організації та сприятиме досягненню мети реформи – перетворення системи державного примусу (міліція) на сервісну службу (поліція)"²* [1, с.118]. За Д.М. Ластович, *"метою запровадження поліцейських послуг слід розуміти той результат (результати), якого (яких) прагне досягти влада, наділяючи органи внутрішніх справ відповідними функціями та повноваженнями щодо надання ними зазначених послуг"* [2, с.141]. Але з цього, по-перше, не заперечується й можливість *отримання "того результату (результатів), якого (яких) прагне досягти влада" іншими, а не лише поліцейськими, послугами (шляхами)* – тоді при цьому тут "поліцейські послуги"? По-друге, органи внутрішніх справ в їх тодішньому розумінні³ ще не вважались абсолютним аналогом майбутньої поліції. По-третє, визначення послуг саме як поліцейські, є ознакою властивості *надання цих послуг виключно поліцією* і ніким більше (наприклад, через особливість застосування тільки поліцією виключно професійних навичок, вмінь, знань або навіть зброї тощо). Тоді, виходячи з цього, абсолютно *усі діяння поліції можуть вважатись поліцейсь-*

кими, а, відповідно, усі діяння, які здійснює поліція, називатись послугами, оскільки вона, як вважається, працює заради суспільства а *послуги (без різниці, які), що надаються поліцією як суб'єктом їх надання – поліцейськими послугами*. Тобто, узагальнюючи, будь-якій дії (послугі) відповідного закладу (органу) надається суб'єктна ознака – наприклад, у нотаріуса – це нотаріальні послуги, в медичному закладі – медичні послуги, в поліції – це поліцейські послуги та інше⁴.

Фактично, саме на це вказує й п.1 ст.2 Закону України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 р. № 580–VIII [7], за яким *сферами "надання поліцейських послуг"⁵* проголошено усю галузь діяльності поліції – "1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги". Тобто, фактично перша з них – сфера *"забезпечення публічної безпеки і порядку" – кваліфікується як простір для надання суспільству Національною поліцією поліцейських послуг*. Але, як всякі послуги, вони можуть надаватись тільки тоді, коли на них є попит: у нашому випадку є замовник – суспільство, та є виконавець – Національна поліція. І, відповідно, обов'язково мають бути дотримані усі законодавчо визначені складові, що супроводжують поняття послуги⁶.

В цілому, ці та інші зауваження стосуються й інших сфер "надання поліцейських послуг" – "охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави", "протидії злочинності" тощо. Але, чи може діяльність Національної поліції, наприклад, із охорони інтересів суспільства і держави (як і інші "сфери"), розглядатись в якості поліцейської послуги? Скоріше, це *категорія обов'язків Національної поліції*, яких остання фактично уникає, прикриваючись "послугами". Зокрема, А. Овчаров з цього приводу вказує, що "не варто поліцію перетворювати в суцільне бюро з надання певних послуг" [6].

¹ Тут і далі виділення курсивом наші.

² Але це перспективне наукове бачення проблеми – насправді Національна поліція України від самого початку створювалась мілітаризованою, а сервісність виступала її оздобленням.

³ Визначення яких раніше було надане ще у п.п.1.1 наказу МВС України [3], хоча подальші заходи ототожнення органів внутрішніх справ з поліцією мали місце вже в редакції цілої низки Законів України, наприклад, статті 222 КУпАП – "у частині першій: слова "Органи внутрішніх справ (Національна поліція)" замінити словами "Органи Національної поліції" за Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію" від 23.12.2015 р. № 901–VIII [4]. При цьому абзац п.1 ч.1 тієї ж самої ст.255 КУпАП все ще оперує поняттям "органи внутрішніх справ". Слід зазначити, що станом на сьогодні законодавець та Міністерство внутрішніх справ України майже повністю відійшли від застосування цього терміну.

⁴ Такої самої думки дотримується й В.М. Сороко, яким "пропонується розрізнати залежно від суб'єкта, що надає... послуги" [5, с.13], хоча А. Овчаров з цього приводу іронізує, уявляючи суддівські, прокурорські, депутатські та президентські послуги [6].

⁵ Можна зауважити, що Закон не надає жодних згадок про будь-які інші сфери надання "НЕполіцейських послуг".

⁶ Розглянуто трохи далі за текстом.

Саме така кваліфікація, умовно кажучи, переносить акцент у діяльності Національної поліції з *обов'язкового* виконання дій із того ж самого *забезпечення публічної безпеки і порядку* (та інших, за раніше позначеним переліком. – Авт.), що є безумовною вимогою існування самої поліції, *на довільне*. Бо категорія "послуга" формує зовсім інший порядок правовідносин, ніж категорія "обов'язок". Наступну пропозицію можна вважати фантастичною, але поява свого часу в Україні нового правоохоронного органу – Національної поліції – з *предмету надання нею поліцейських послуг могла би потягнути за собою укладення Великого договору* між Українським Суспільством та Національною поліцією України. Бо, взагалі-то, заради надання сервісних функцій й було проголошено реформаторський рг-перехід від міліції до поліції! Разом із тим, О.С. Проневич зауважує на *"формально-правову невизначеність* засадничих поліцейських дефініцій "публічна безпека", "публічний порядок", *"поліцейська послуга"* [8, с.206].

Ще один науковець, В.А. Троян, ще у 2016 році в якості недоліку зазначав *"як термінологічну, так і правову колізію"*, що негативно впливає на практику правозастосування органами і підрозділами Національної поліції" поданий перелік деяких адміністративних послуг [9, с.92–93], на які не поширюється дія Закону України "Про адміністративні послуги" від 06.09.2012 р. № 5203–VI [10], і які суперечать Закону України "Про Національну поліцію", яким вони зараховуються до сфери поліцейських послуг. Тому, мабуть, за наявності прогалин із розуміння сутності поліцейських послуг, передчасним слід вважати й запитання "Зміст терміна "поліцейські послуги" у "Рекомендованому переліку питань та ситуаційних завдань для проведення творчого конкурсу при вступі до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання" Додатку 1 до Методичних рекомендацій з організації та проведення творчого конкурсу у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ і Національної поліції України" [11]. Такий стан речей щодо нерозуміння сутності поліцейської послуги підтверджується, наприклад, й "Методичним посібником на тему "Деякі аспекти функціонування Національної поліції в Україні", виданим ГУНП у Дніпропетровській області у 2016 році [12, с.7], за яким вважають, що "введення нового терміну такого, як *"надання послуг"*... виключить необхідність, для застосування працівниками поліції незакон-

них методів розкриття злочинів (побої, тортури та інші)"(Sic!)⁷.

Всупереч такому неузгодженому вітчизняному підходу до розуміння сутності поліцейської послуги слід зазначити, що для України достатньо показовим може бути навіть спрощений перелік послуг, що надаються, наприклад, тією ж Поліцейською службою Північної Ірландії (Police Service of Northern Ireland). Це допомога у випадках тероризму, бізнес-злочинах, захисту дітей, свободи інформації, інтернет-безпеці, захисті домівки, при домашньому насиллі, придбанні та захисті автомобіля, вогнепальної зброї, охорони здоров'я та психічного здоров'я, охоронних систем, свободи інформації, дронів та малих безпілотних літальних апаратів, парадів та публічної ходи, дороги та водіння, самопомогі та самозахисті, сільської безпеки та ін. [13].

Щодо, наприклад, такої поліцейської послуги, як охорона здоров'я та психічного здоров'я, а саме такою вона розуміється за змістом статті, то її особливості відпрацьовані Маргарет Хеслін (Heslin M., 2017), Лінн Каллаган (Callaghan L., 2017), Барбара Барретт (Barrett B., 2017) із співавторами навіть на такому, достатньо тонкому рівні, як "витрати на поліцейську службу і психіатричну допомогу, з якими стикаються люди з постійними потребами в психічному здоров'ї" [14]. В дослідженні Таммі Рінехарт Кочел (Tammy Rinehart Kochel, 2019) та Жасінта М. Гау (Jacinta M. Gau, 2019) обрано інший підхід – щодо залучення поліцейської спільноти як суб'єкта надання ними послуг, і тактикою, яку вони використовують для підвищення рівня безпеки, впевненості в поліції і соціальної згуртованості та неформального соціального контролю [15].

З цього й виникає неясність, чому при наявності у світі законодавчо відпрацьованого механізму розуміння сутності поліцейських послуг та їх надання на практиці, що ми правимо за вірець, в Україні все ще існують суттєві прогалини з цього питання. Звідси, метою статті є узагальнення законодавчого, наукового та практичного досвіду з проголошеної публічно-сервісної діяльності Національної поліції України щодо надання нею поліцейських послуг.

Її новизна полягає в авторській позиції щодо механізму розуміння сутності поліцейських послуг в діяльності Національної поліції України та

⁷ Незрозумілий зв'язок, і схоже, ГУНП у Дніпропетровській області припускає можливість застосування працівниками поліції незаконних методів розкриття злочинів (побої, тортури та інші).

їх надання на практиці. Завданням статті є визначення поняття послуги та її особливостей, переходу до "сервісної" поліції та правових заasad надання "сервісних" платних послуг в системі МВС України, новелізації поліцейських послуг у законодавстві України, розбіжностей подання сутності поліцейської послуги при проведенні тендерних процедур та сприйняття поліцейських послуг в наукових дослідженнях і закордонний досвід для України.

Стисле поняття та особливості послуги

У самому загальному вигляді *послуга*, це "2. діяльність підприємств, організацій та окремих осіб, виконувана для задоволення чиїх-небудь потреб, обслуговування" [16, с.1080]; або "дія, результат якої споживається в процесі її виконання. Послуги становлять собою діяльність індивіда на користь іншої особи" [17].

Слід зважити на те, що визначення терміна "послуга" різняться за сферами діяльності. Так, за одним із визначень, *послуга* – "це особлива споживча вартість процесу праці, виражена в корисному ефекті, що задовольняє потреби людини, колективу й суспільства"; "вона корисна не як річ, а як діяльність" [18]. За п.17 ст.1 Закону України "Про захист прав споживачів" від 12.05.1991 р. № 1023–XII, "це діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб" [19].

Послуги розподіляються на матеріальні та нематеріальні (чисті); такі, що задовольняють потреби особисті або колективні. *Послуги характеризуються асортиментом* – підбором або набором різноманітних послуг, що пропонується споживачу [20]. До сукупності *державних послуг*, як зазначає В.М. Сороко, "належить, перш за все, забезпечення зовнішньої і внутрішньої безпеки суспільства і громадянина, підтримання громадського порядку" [5, с.11]. Різновидом послуг, відповідно до п.1 ст.1 Закону України "Про адміністративні послуги" від 06.09.2012 р. № 5203–VI, є *адміністративні послуги* – "результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону" [10].

Основним щодо послуг є те, що: їх надання "починається з укладення договору про надання

послуг"; предметом договору про надання послуг вказується "не результат, який після його досягнення передається замовнику (як у договорі підряду), а сам процес (дія), що відразу споживається"; "сторонами договору про надання послуг є виконавець і замовник"; "договір про надання послуг може бути як оплатним, так і безоплатним"; встановлюється термін дії договору; вказується відповідальність виконавця; мають бути наявними дозвільні документи; обумовлюється "порядок і наслідки розірвання договору про надання послуг" [21].

"Сервісна" поліція та платні послуги в системі МВС України

Як відомо, потребу у реформуванні МВС України довгоочікувано пов'язували як із "переходом (старої, у 2013 році. – Авт.) системи МВС України від каральних до соціально-сервісних функцій" [22], так і з "втіленням нових підходів з пріоритетами на сервісні функції замість каральних" [23] наприкінці не тільки 2017 року, але й зараз. Тобто, *ключовим для Міністерства внутрішніх справ України*, фактично з подання Міністра [24], *стає поняття сервісу, а в більш широкому сенсі – функція надання сервісних послуг*. О. Банчук, зокрема, визначав, що *сервісна функція поліції* – "це не просто боротьба зі злочинністю, забезпечення правопорядку, а саме надання послуг суспільству щодо підтримки належного рівня безпеки" [25].

В.А. Троян з цього приводу зазначав, що "*публічно-сервісна діяльність* – це діяльність державних інституцій щодо надання публічних послуг", а *публічно-сервісна діяльність Національної поліції* "пов'язана з видачею документів дозвільного характеру щодо вогнепальної зброї, боеприпасів, інших предметів; ...у сфері дорожнього руху; ...у сфері охоронної діяльності (охорона майна громадян, організацій, а також об'єктів, що підлягають обов'язковій охороні, тощо)" [9, с.91, 93]. В свою чергу, як вважає О.М. Калюк із співавторами, "*публічно-сервісна діяльність поліції* – це діяльність з обслуговування потреб та інтересів приватних осіб у їхніх стосунках з органами публічної адміністрації – органами внутрішніх справ" [26, с.3].

Разом із тим, науковці не набули єдності в розумінні цих та інших понять. Більш вдалу, на наш погляд, спробу вичленення цих понять здійснив Д. Йосифович, за яким "*послуги, що надає Національна поліція*, виконуючи свої основні завдання, визначені Законом України "Про Національну поліцію", слід вважати *поліцейськими*, а послуги, що надаються *Національною*

поліцією та МВС у сфері внутрішніх справ, з метою створення умов для реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою, доцільно вважати *сервісними*" [27, с.134]. Тому, орієнтуючись на тодішні висловлювання керівництва Міністерства, можна припустити, що *метою МВС України є створення "сервісної" поліції*. Але, наприклад, не такої як у Казахстані, де "в сервісну поліцію будуть входити не тільки правоохоронці, а й представники управлінь охорони здоров'я, освіти і соціального захисту. До їх функцій входить вивчення соціальних проблем міста та здійснення комплексної допомоги громадянам"⁸ [28]. А з більш широкими повноваженнями, де "сервіс" буде лише частиною завдань такої "сервісної" поліції, а поліцейські послуги – ще однією вагомою, але не останньою, частиною. Хоча, як зазначають опоненти, "педалювання формули стосовно поліції як сервісу... спричинене некоректним розумінням самого поняття "сервіс". Якщо подивитись у Великий тлумачний словник сучасної української мови, то "сервіс" має цілком чітке і достатньо однозначне тлумачення. Це "обслуговування населення, забезпечення його побутових потреб" [29].

Тим не менш, дещо неузгодженою з науковим обґрунтуванням, спробою реалізації супроводжувальних заходів із *створення "сервісної" поліції*, можна вважати Постанову Кабінету Міністрів України "Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ" від 28.10.2015 року № 889 [30]. Якою *здля надання платних і безоплатних послуг*, віднесених до компетенції Міністерства внутрішніх справ, як юридичні особи публічного права, були утворені територіальні органи з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ. А вже наказом МВС України від 07.11.2015 р. № 1393 – як міжрегіональний територіальний орган з надання сервісних послуг МВС – створювався Головний сервісний центр МВС [31]. І, щодо останнього, за Положенням про Головний сервісний центр МВС (ГСЦ), *уся "сервісність" надання ним послуг зводиться головним чином до "надання платних та безоплатних послуг"* (пп.1 п.4), без їх розподілу на ті чи інші. Все інше стосується похідних, внутрішньо забезпечувальних діяльності Центру, заходів – участі у реалізації державної політики у сферах надання послуг (пп.1 п.3); підвищення якості надання послуг (пп.2 п.4); удосконалення процеду-

ри надання адміністративних послуг (пп.3 п.4); інформаційно-просвітницької діяльності у сфері надання сервісних послуг (пп.32 п.4) та інформаційно-консультативних послуг (пп.47 п.4).

Зокрема, ГСЦ на власному вебсайті в якості послуг позначає довідку про відсутність судимості; посвідчення водія; реєстрацію та експлуатацію транспортного засобу; мобільні сервісні центри МВС; номерні знаки: виготовлення та зберігання; погодження конструкцій транспортних засобів; надання витягу з ЄДР ТЗ та порядок доступу до НАІС; інформацію для юридичних осіб, торговельних організацій, автошкіл; перевезення небезпечних вантажів та технічний контроль; проект "Таємний клієнт" сервісних центрів МВС⁹; реквізити для оплати та зразки заяв; запитання [32].

І вже сьогодні у системі МВС України дійшли, на нашу думку, *до надмірної зарегульованості* у "вдосконаленні механізму зарахування, розподілу і перерахування коштів, які надходять як оплата вартості платних послуг, управління бюджетними асигнуваннями апарату МВС, територіальних органів з надання сервісних послуг МВС, закладів, установ, що належать до сфери управління МВС, Національної гвардії України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, та посилення контролю за їх використанням" [33]. Зокрема, наряду з "послугами, що надаються підрозділами експертної служби" (п.15 табл.2 дод.3), "діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки" (п.32 табл.2 дод.3) та ін. *фігурують "послуги у сфері побутових послуг"* (п.18 табл.2 дод.3), "*поліграфічні послуги"* (п.25 табл.2 дод.3), "*медичні послуги"* (пп.36 і 39 табл.2 дод.3) тощо, які явно не входять до категорії поліцейських послуг.

До речі, ще в липні 2015 року Головне науково-експертне управління Верховної Ради України надало негативний висновок на тодішній проект Закону України "Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України" (реєстр. № 2567 доопрацьований від 17.06.2015 р.) [34]. На жаль, *Міністерство внутрішніх справ України проігнорувало термінологічні та правові зауваження щодо предмету законопроекту*, і миттєво реалізувало утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ

⁸ Переклад на українську мову наш. – Авт.

⁹ Всупереч утаємниченій назві йдеться усього лише про зовнішню перевірку діяльності сервісних центрів.

відповідною Постановою Кабінету Міністрів України [30], а далі, власним наказом – й Головного сервісного центру МВС [31].

Висвітлюючи саме наукову сутність питання, а не діяльність означених центрів, необхідно за цим Висновком нагадати найбільш актуальні й сьогодні зауваження щодо правового забезпечення сервісної спрямованості у діяльності Міністерства. По-перше, це група "сервісних послуг", як і інші послуги, "нічим не відрізняються від адміністративних послуг"; по-друге, "досить поверхово (навіть порівняно із Законом України "Про адміністративні послуги") регулюються питання надання сервісних послуг у сфері діяльності МВС"; по-третє, "відсутність критеріїв того, які саме "окремі сервісні послуги" надаватимуться через центри надання адміністративних послуг, не узгоджується з принципом правової визначеності"; по-четверте, "правовий статус центрів з надання сервісних послуг", в тому числі, й ГСЦ (в сучасній трактовці. – Авт.); по-п'яте, це "платність деяких послуг, які за своїм характером та з огляду на публічний інтерес повинні надаватися на безоплатній основі"; по-шосте, "розміри плати за відповідні послуги мають визначатися на основі єдиної методики, також визначеної законом", а не Кабінетом Міністрів України¹⁰; по-сьоме, "загальноновизнаним підходом до регулювання питання послуг, які надаються суб'єктами владних повноважень, є визнання пріоритету законодавчого (а не підзаконного) регулювання відповідних послуг" [34] – вочевидь, це стосується наказу [31] та інших, наступних із предмету відання.

І найбільш важливим є те, про що раніше вже йшлося, "конструкція "сервісні послуги" виглядає вкрай невдалою, оскільки слово іноземного походження "сервіс" є власне синонімом слова "послуга", "обслуговування". Тобто з філологічної точки зору ця конструкція є тавтологією. При цьому "сервісні послуги" стосуються "оформлення дозволів, посвідчень, свідоцтв, довідок, копій і дублікатів документів" [34]. Мабуть, більш відвертим щодо практичного розуміння "сервісу" тут виглядає ГУНП у Дніпропетровській області, на думку якого "поліцейські надаватимуть свої послуги за винагороду безпосередньо від контрагента, яким виступає особа, яка споживає послуги, у нашому випадку цими особами, є громадяни" [12, с.7].

¹⁰ А це вже, наприклад, безпосередньо стосується Постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби платних послуг" від 26.10.2011 р. № 1098 [35].

До того ж, слід нагадати, що оновлене право на "надання адміністративних та інших платних послуг" Міністерству внутрішніх справ України було надане пп.21 п.4 Положення про Міністерство внутрішніх справ України за Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878 [36]. Щодо сервісних послуг, то за пп.22 п.4 цього ж Положення Міністерство надало їх виконання Головному центру з надання сервісних послуг МВС та територіальним центрам з надання сервісних послуг МВС, а з 30.08.2017 року – тільки територіальним органам з надання сервісних послуг МВС. Сам же Перелік платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розмір плати за їх надання, було затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 р. № 795 [37].

На жаль, практика надання Міністерством внутрішніх справ сервісних послуг суперечить загальносвітовій аксіомі, за якою "досвід європейських країн (ФРН, Польща, Великобританія та інші) показує, що поліція не може надавати рівні для всіх сервісні послуги з охорони життя та здоров'я громадян, забезпечення безпеки і при цьому (за додаткову плату) – надавати ті самі послуги, але в більшому об'ємі для окремих громадян" [38].

Новелізація поліцейської послуги у законодавстві України

Як вже зазначалось, у ч.1 ст.2 Закону України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 р. № 580–VIII [7] визначено, що "завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги".

При цьому в Законі відсутнє як будь-яке визначення означених "поліцейських послуг", так і їх елементарний перелік. Але це не є перешкодою, на думку законодавця, їх забезпеченню як Міністром внутрішніх справ України, який відповідно до п.1 ч.1 ст.16 Закону [7], здійснює "надання поліцейських послуг та контролює її реалізацію поліцією", так і керівником поліції, який "вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозиції щодо... надання поліцейських послуг", відповідно до п.3 ч.1 ст.22 цього ж Закону. Тобто, чотири роки Національна

поліція України опікується наданням не врегульованих чинним законодавством "поліцейських послуг", а її Голова при цьому повідомляє, що "ми будемо... надавати *поліцейські послуги в повному спектрі*: розслідування кримінальних проваджень, поліцейські опитування, захист інтересів громадян"¹¹ [39]... Більше того, Постановою Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції" від 07.02.2018 р. № 58 одним із об'єктів оцінки рівня довіри населення до Національної поліції взагалі позначено *"рівень задоволення потреби населення в поліцейських послугах"* [40]. Тобто, по-перше, довіру населення до Національної поліції пов'язують із поліцейськими послугами; по-друге, є впевненість у наявності потреби населення в поліцейських послугах; по-третє, критерієм оцінки¹² а рїгої вважається рівень задоволеності означеною потребою... Але *рівень довіри населення до Національної поліції треба оцінювати не "задоволенням потреби населення в поліцейських послугах", а якістю їх надання.*

Така правова неврегульованість поняття та змісту поліцейських послуг викликана ігноруванням законодавцем базових засад – як зазначає В.М. Сороко, "вимога щодо наділення правом надавати послугу через закон призведе до обов'язкового визначення вичерпного переліку послуг (саме послуг, а не функцій і повноважень) в інституційному законі, який персоналізовано до певного органу" [5, с.13]. При цьому, з'ясування сутності поліцейської послуги тягне за собою й потребу їх уніфікації та якості. Тобто, прагнення законодавця *"втиснути"* в Закон України "Про Національну поліцію" ключові слова *"поліцейські послуги"* не було підкріплене ані їх визначенням, ані їх переліком.

¹¹ Досі не відомий "спектр поліцейських послуг". Як і щодо надання поліцейських послуг при розслідуванні кримінальних проваджень, не зрозуміло, що мається саме під "послугою поліцейського опитування" – ст.33 Закону "Про Національну поліцію" [7] передбачає превентивну можливість поліцейського опитати особу, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень, але таку можливість не можна віднести до "поліцейської послуги". Принаймні, сподіваємось, що не йдеться й про подальше розширення означеного "спектру" залученням поліції до надання, наприклад, соціальних або громадських послуг тощо.

¹² Саме критерієм, а не об'єктом, оскільки об'єктом оцінки є довіра населення до Національної поліції.

Зрозуміло, що аж ніяк не вирішує означену проблему й "Положення про Національну поліцію", затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877 [41], за п.3 ст.3 якого одним із основних завдань Національної поліції є *"надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги"*; або за п.9 ст.5 якого – *"надання послуг з охорони, які здійснюються на договірних засадах..."* поліцією охорони¹³. При цьому, як і раніше за Законом [7] керівник поліції, так за п.2 ст.11 тепер вже означеного Положення [41] Голова Національної поліції *"вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо... поліцейських послуг"*.

У пп.1 п.1 ст.18 чинного Закону України "Про Національну безпеку" від 21.06.2018 р. № 2469–VIII [42] окремо визначено, що "Міністерство внутрішніх справ України... забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах: 1) забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання громадської безпеки і правопорядку, а також надання поліцейських послуг".

Узагальнюючи, можна відмітити, що Закон України "Про Національну поліцію" [7] трактує надання поліцейських послуг у ряді "сфер" як завдання поліції. Де такими "сферами" визначені "1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги". Але, по-перше, перелік та зміст таких "сфер" цього Закону не співпадає з переліком і змістом "сфер"¹⁴ Закону України "Про Національну безпеку" [42], з яким його об'єднують згадки про ті ж самі поліцейські послуги; по-друге, за Законом України "Про Національну поліцію" [7] поліцейські послуги розповсюджуються на кожну з указаних "сфер", елементи деяких з яких, наприклад, *публічна безпека, законодавством також досі не визначені* – на що ми вказували раніше [43]. По-третє, в Законі України "Про Національну

¹³ З чого випливає, що ані перші, ані другі такі послуги не є поліцейськими, оскільки не позначені як такі.

¹⁴ Їх аналіз ми залишимо іншим дослідникам, зосередившись виключно на поліцейських послугах.

безпеку" [42] надання поліцейських послуг відокремлено від формування та реалізації державної політики в указаних "сферах" і на них не розповсюджується; по-четверте, *сприйняття усіх послуг із забезпечення громадської безпеки в якості поліцейських послуг*, що надаються в зазначених у Законі України "Про Національну поліцію" [42] "сферах", є несумісним з сутністю самих поліцейських послуг.

Жодного порозуміння з цього приводу не надає й Положення про Міністерство внутрішніх справ України за Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878 [36], за яким "МВС є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах: ... надання поліцейських послуг" (абз.3 п.1); "надання поліцейських послуг" є також одним із основних завдань МВС із забезпечення формування державної політики у цій сфері (пп.1 п.3); МВС надає інформаційні послуги (пп.17 п.3), "послуги" (пп.19 п.3), платні послуги (пп.21 п.3) та сервісні послуги (пп.22 п.3).

Своєрідним було також сприйняття сфер формування державної політики Міністерством внутрішніх справ України і в Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року [44], де однією з таких "сфер" було безпосередньо визначено "надання поліцейських і адміністративних послуг". На жаль, означена Стратегія... не відрізняється чіткістю розуміння сутності поліцейських послуг, оскільки в ній серед "послуг" перемішані й послуги страхування та державні послуги. А виділення стратегічним пріоритетом системи МВС України напрямку "якість і доступність послуг" взагалі зводиться до нікчемних щодо рівня Стратегії таких заходів, як "концентрація надання послуг", "розширення доступу послуг", "збільшення кількості послуг", "популяризація цих послуг".

І наприкінці можна нагадати більш чіткий щодо поняття поліцейської послуги, колишній проект Закону України "Про поліцію і поліцейську діяльність" від 27.01.2015 р. реєстр. № 1692-1 [45], у п.1 ст.2 якого *поліцейськими послугами фактично визнавалось "підтримання публічного порядку шляхом забезпечення безпеки осіб, суспільства і держави"* (з подальшим розкриттям змісту функцій поліції, щодо завдання з виконання означених послуг).

У цілому, виходячи з чинного законодавства (тут і згадана Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року [44] щодо "надання поліцейських і адміністра-

тивних послуг", і Закон України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 р. № 580–VIII [7] щодо сфер "надання поліцейських послуг", і Закон України "Про адміністративні послуги" від 06.09.2012 р. № 5203–VI [10] щодо змісту адміністративних послуг, і Положення про Міністерство внутрішніх справ України за Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878 [36] щодо права на "надання адміністративних та інших платних послуг" Міністерству внутрішніх справ України, тощо), основна відмінність між поліцейськими та адміністративними послугами, як ми вбачаємо, полягає у тому, що надання адміністративної послуги у сфері правоохорони розпочинається, як зазначає О.Г. Циганов [46, с.71], за заявою фізичної або юридичної особи, що має право на отримання такої послуги, і відповідно до чого відкривається адміністративне провадження з надання адміністративної послуги, а також, як доповнює С.І. Чаусовська [47, с.104], завершується "прийняттям владного рішення у вигляді документа". Вочевидь, за чинним законодавством, *поліцейська послуга не потребує таких "перепон"*, як підготовка справи про надання послуги, вивчення матеріалів справи, її розгляд та прийняття акту тощо. Було би дивно, якби "забезпечення публічної безпеки і порядку" (або "безпеки осіб, суспільства і держави", в іншій трактовці) у разі потреби негайного реагування поліції, супроводжувалось певними унормованими проваджувальними процедурами та прийняттям документів.

Розбіжності подання сутності поліцейської послуги при проведенні тендерних процедур

Окреме, суперечливе місце набула поліцейська практика з використанням терміну "поліцейська послуга" і при проведенні тендерних процедур, що переносить супровідні суспільні відносини в сферу цивільно-правового регулювання.

Так, помилкову, на нашу думку, ознаку нібито в якості поліцейської послуги отримало "забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку"¹⁵ при проведенні тендерної процедури КУ "Адміністративне управління Дніпропетровської обласної ради" з Управлінням поліції охорони в Дніпропетровській області у лютому 2018 року [48], або – з прямою позначкою "поліцейські послуги" [49], де в якості поліцейської послуги позначено *"здійснення на договірних засадах охорони фізичних осіб та об'єктів права приватної та*

¹⁵ Схоже у конкретному випадку на термінологічне маніпулювання.

комунальної власності в обсязі і порядку, визначеному цим договором", при проведенні процедури закупівлі Слов'янською міською радою Донецької області з Управлінням поліції охорони в Донецькій області у серпні 2016 року [50] – як нами було раніше показано, *послуги з охорони не відносяться до поліцейських послуг.*

Тим більш, що Єдиний закупівельний словник [51] в розділі "75000000-6 Адміністративні, оборонні послуги та послуги у сфері соціального захисту" подає класифікацію 30-ти таких послуг. Серед них, наприклад, в структурі "75200000-8 Надання громадських послуг" позначена група "75240000-0 Послуги із забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку", до якої входять "75241000-7 Послуги із забезпечення громадської безпеки", "75241100-8 Поліцейські послуги", "75242000-4 Послуги з охорони правопорядку та громадського порядку", "75242100-5 Послуги з охорони громадського порядку", "75242110-8 Послуги судових виконавців". Фактично це дозволяє чітко уникати різного роду маніпуляцій зі штучним внесенням до групи "поліцейських послуг" "послуг з охорони правопорядку та громадського порядку" або "послуг з охорони громадського порядку". Принаймні сьогодні код ДК 021:2015 75240000-0 Послуги із забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку все ще укрупнено трактують як послуги з охорони, послуги з фізичної охорони об'єктів, послуги з охорони території та складських приміщень, послуги з централізованої охорони майна об'єктів, послуги охорони постом поліції, послуги по обслуговуванню охоронної сигналізації та ін.

До речі, є підстави вважати умисними дії Управління поліції охорони в Дніпропетровській області з постійного віднесення Послуг із забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку до поліцейських послуг тепер вже і в січні 2019 року [52]. І це при тому, що наказ МВС України "Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів" від 07.07.2017 р. № 577 [53] чітко визначає їх як послуги фізичної охорони, оплатні охоронні послуги, послуги з охорони, послуги поліції охорони, послуги із забезпечення особистої безпеки особи, а не як поліцейські послуги.

Станом на сьогодні важливою *особливістю будь-якої поліцейської послуги є її монопольний характер.* Фактично, це спосіб обмеження конкуренції з боку потенційних надавачів поліцей-

ських послуг. І діюча практика проведення тендерних процедур це тільки підтверджує, оскільки договір про закупівлю (про її надання)¹⁶ може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи.

Поліцейські послуги в наукових дослідженнях і закордонний досвід для України

Щодо предмету дослідження, то, на нашу думку, Закон (за законопроектом від 13.05.2015 р. № 2822 [54]) був не самим найкращим варіантом через ряд суттєвих законодавчих прогалин, що впливають сьогодні на діяльність Національної поліції. Підтвердження такої позиції щодо обмеженості застосованого в Законі терміну "поліцейські послуги", як і ряду інших [8, с.206; 43], можна отримати і у вітчизняних науковців.

Так, Ю.З. Біла-Тюрина дуже обережно зазначає, що "будь-яка діяльність Національної поліції є поліцейською послугою", але яка "не охоплює адміністративні і інформаційні послуги, що надаються поліцією", та констатує, що поліцейська послуга за Законом – це послуга "з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги" [55, с.53].

С.А. Шалгунова та В.А. Якушкін впевнені, що поліція не має забезпечувати "надання послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги" – для цього існують інші органи та служби; що "захист та охорона прав, свобод та інтересів особи, гарантованих Конституцією, є обов'язком держави перед своїми громадянами.., а не послугою з боку держави та її правоохоронних органів"; і що "законодавець у Законі України "Про Національну поліцію" звужив завдання та функції поліції до "надання поліцейських послуг"; а "використання в законі такого терміну, як "поліцейські послуги" суттєво принижує як самих працівників поліції, так і сферу їх діяльності, ступінь значимості самої правоохоронної діяльності в державі та суспільстві" [56, с.324, 325].

А. Овчаров зазначає, що "перелік завдань, вказаних у п.1-3 ч.1 Статті (мається на увазі стаття 2 Закону "Про Національну поліцію. – Авт.), не можуть розумітися в якості вживання терміну "послуги" [6], однак "поліція може надавати поліцейські послуги, що визначені Законом з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних

¹⁶ Поліцейського спрямування.

ситуацій потребують такої допомоги". Важливим є й те, на думку науковця, що в Присязі поліцейського відсутня "згадка про надання поліцейським відповідних послуг", а є лише "прямий обов'язок виконати свої завдання, передбачені Законом, а не надання послуг".

В свою чергу, В.Є. Нечаєв застосований у Законі "Про Національну поліцію" термін "поліцейські послуги", який, як визнає сам науковець, "має сприяти створенню поліції саме як сервісної служби", всупереч означеному Закону в наукових цілях підмінє терміном "публічні послуги"¹⁷, край обмежено окреслюючи їх надання поліцією "сферою забезпечення публічної безпеки і порядку" [58, с.18, 19], але так і не характеризуючи ані їх "сервісність", ані співвідношення поліцейських і публічних послуг між собою.

Сьогодні можна нескінченно наводити думки й інших вчених із означеної проблеми, але це аж ніяк її не вирішує – "адже важко зрозуміти, де межі обов'язку поліції, а де починається її сервісна діяльність", зазначають О.Г. Циганов та А.В. Бурбій [59, с.24]. Вони же вважають, що "одним із головних засобів... є наділення поліції статусом органу публічної служби, а не просто органу, відповідального за застосування закону", обґрунтовуючи цю тезу аналізом зарубіжної практики надання поліцейських послуг. Серед них спеціальні платні послуги, вже звичні послуги з "попередження злочинів, забезпечення виконання законів, допомоги потерпілим від злочинів, підтримки публічного порядку, ліквідації наслідків надзвичайних подій", а також специфічні – "боротьба з графіті...; консультування з питань особистої безпеки; реєстрація тварин; реєстрація дитячих велосипедів; патрулювання території на велосипедах...; участь у спільному з офіцером поліції чергуванні (патрулюванні)" [59, с.25, 27, 28] та інші.

Наразі для України через чинне законодавство абсолютно неприйнятним є *надання поліцейських послуг приватною поліцією*, особливості якої, наприклад, розглядають Ервін А. Блекстоун (Erwin A. Blackstone, 1996) і Саймон Хакім (Саймон Хакім, 1996). Переваги таких послуг, на думку авторів, викликані через неефективність і монополію державного сектору приватизацією деяких державних послуг, у тому числі й щодо

поліцейських служб. До їх переліку в основному включаються послуги забезпечення за окрему плату безпеки фізичних або юридичних осіб; послуги, що не є суспільними благами; послуги, що не потребують повного спектру навичок працівників державних правоохоронних органів (наприклад, захист майна); послуги сигналізації, територіальної безпеки, висококваліфіковані, проблемно-орієнтовані, детективні тощо [60].

Більшість із означених поліцейських послуг може надаватись і державною поліцією. На практиці їх перелік суттєво розширений, наприклад, поліцейським департаментом м. Сан Дієго (США), серед яких Програми сусідського спостереження; центр сімейної справедливості під поліцейським контролем для надання консолідованих та скоординованих юридичних, соціальних та медичних послуг жертвам сімейного насильства; Міжнародна програма боротьби зі злочинністю без злочинів (CFMH), що фінансується поліцією, яка реалізує багатогранний підхід до запобігання злочинності в оренді нерухомості; програма "Ви не самотні", в якій задіяні волонтери поліції; Програма «Візьми мене додому» для сприяння правоохоронним органам (поліція та шериф) під час контактів з членами громади, які мають інвалідність, таких як, але не обмежуючись ними, аутизм, деменція, хвороба Альцгеймера, синдром Дауна, глухота чи будь-які інші вади розвитку; програми навчання громади методам запобігання злочинності [61].

Як зазначають Кори П. Габерман (Cory P. Haberman, 2019) та Венді Х. Стівер (Wendy H. Stiver, 2019), вартою уваги у наданні спеціальних поліцейських послуг є Дейтонська програма піших патрулів (DFPP), що дозволяє скоротити загальне число злочинів при статистично значимому зменшенні випадків злочинів, пов'язаних із заворушеннями [62]. Баррі Лавдей (Barry Loveday, 2018), у свою чергу, поточні проблеми з надання послуг поліцією пов'язує зі значним збільшенням числа некримінальних інцидентів, на які тепер повинна реагувати поліція [63] й т.д.

Зрозуміло, що при належному вивченні означеного досвіду можливе застосування такого виду поліцейських послуг і в Україні. Але наявність різних науково-практичних підходів до сприйняття реалій поліцейської практики і поліцейських послуг в Україні, та їх уявних і реальних зарубіжних аналогів, викликана, як зазначалось, багатьма чинниками. Тут і помилкове калькування буквального перекладу слів *police service* як поліцейська послуга, при тому, що в оригіналі це поліцейська служба саме як

¹⁷ Роз'яснення сутності яких були надані в Листі Міністерства юстиції України "Щодо надання роз'яснення термінів, які застосовуються у Законі України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення" від 18.12.2009 р. № 967-0-2-09-22 [57].

поліцейський орган або підрозділ, і поверхове сприйняття специфіки закордонної поліцейської діяльності. На жаль, законодавець не намагається означені недоліки виправляти.

Висновки

1. Протягом чотирьох останніх років в Україні продовжується нормативно-правова колізія, обумовлена неузгодженістю наукового та законодавчого підходів до розуміння сутності поліцейських послуг. Це побічно впливає як на діяльність Національної поліції, так і на відношення суспільства до її діяльності. Такий стан речей є неприпустимим з огляду на наявність у світі законодавчо відпрацьованого механізму розуміння сутності поліцейських послуг та їх надання на практиці, що Україна все ще править за взірцем.

2. Проголошені раніше в Україні засади публічно-сервісної діяльності нової Національної поліції зіткнулись із вітчизняно-орієнтованим підходом до трактування поліцейської послуги в її основі одночасно як відокремленої від поліцейської діяльності її частини, так і функціональної наддіяльності, розповсюджованої на усю сферу поліцейської діяльності. Тим не менш, метою МВС України було і залишається створення "сервісної" поліції, що отримало своє умовне, але безсистемне, законодавче відтворення у терміні "поліцейські послуги".

3. Фактична невизначеність означеного терміну призвела до маніпулювання ним у діяльності поліції, в тому числі як і ситуативно створеними сервісними центрами Міністерства внутрішніх справ, так і іншими підрозділами, наданням ними в тому числі серед умовно поліцейських, і медичних, поліграфічних, побутових, охоронних та інших – і особливо "платних, які за своїм характером та з огляду на публічний інтерес повинні надаватися на безоплатній основі" – послуг, які через порушення принципу правової визначеності та суперечливості, як зазначало Головне науково-експертне управління Верховної Ради України, не можуть бути кваліфіковані як поліцейські.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Денисюк Д. С. Місце та особливості діяльності Національної поліції України в системі органів публічної адміністрації. *Право і суспільство*. 2016. № 4. С. 115–120.
2. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності національної поліції. *Форум права*. 2016. № 1. С. 141–146. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_25.pdf.
3. Про затвердження Положення про діяльність військово-лікарської комісії та Порядку проведення військово-лікарської експертизи і медичного огляду військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу в системі МВС: наказ МВС України від 06.02.2001 № 85. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0164-01> (наведено в якості довідкового, не чинний).

4. Правова неврегульованість поняття та змісту поліцейських послуг викликана ігноруванням законодавцем їх базових засад і не є перешкодою дотеперішньому опікуванню Національною поліцією України їх наданням. Більше того, явна та удавана "поліцеїзація" декларуємих щодо надання поліцією послуг носить монопольний характер і є способом обмеження конкуренції з боку потенційних надавачів таких послуг.

5. Прагнення науковців стосовно поліцейських послуг, як і інших прогалин, навести хоча би термінологічний порядок у вітчизняному законодавстві, та більш широко застосувати зарубіжний досвід у їх наданні, поки безрезультатне – у цій частині законодавство набуло догматичних ознак, які зацікавлені сторони правлять на свій лад.

6. На наш погляд, одним із можливих, але дискусійних, шляхів вирішення проблеми було би вилучення із Закону України "Про Національну поліцію" та суміжного законодавства терміну "поліцейські послуги", обмежившись загальною вказівкою, що Національна поліція в своїй діяльності надає, в межах законодавства, в тому числі і сервісні послуги, зміст, перелік та порядок надання яких визначено законом. Варіант збереження в інституційному законодавстві терміну "поліцейські послуги" станом на сьогодні пов'язаний з поки ще складною перспективою перегляду законодавчого, наукового та практичного, в тому числі, й міжнародного, досвіду щодо сервісної діяльності Національної поліції України.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність у нього при написанні статті будь-якого конфлікту інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження проведено відповідно до тематики науково-дослідної роботи кафедри загальноправових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію": Закон України від 23.12.2015 № 901–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 44.
5. Сороко В. М. Надання публічних послуг органами державної влади та оцінка їх якості: навч. посіб. К.: НАДУ, 2008. 104 с.
6. Овчаров А. Чому не всі завдання поліції мають реалізовуватися шляхом надання поліцейських послуг. URL: <https://vilneslovo.com/chomu-ne-vsi-zavdannya-policzii-povinni-realizovuvatisya-shlyahom-nadannya-policzejskix-poslug>.
7. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
8. Проневич О. С. Імплементация у вітчизняне поліцейське законодавство європейських стандартів діяльності органів правопорядку. *Форум Права*. 2017. № 4. С. 205–210. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1162761>.
9. Троян В. А. Поняття та види публічно-сервісної діяльності національної поліції України. *Право і безпека*. 2016. № 4. С. 90–94.
10. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.
11. Додаток 1 "Рекомендований переліку питань та ситуаційних завдань для проведення творчого конкурсу при вступі до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання" до "Методичних рекомендацій з організації та проведення творчого конкурсу у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ і Національної поліції України". URL: http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/abiturient/tvorch_konkurs_2018_1.pdf.
12. Методичний посібник на тему "Деякі аспекти функціонування Національної поліції в Україні". Дніпро: ГУНП у Дніпропетровській області, 2016. 17 с.
13. Advice & Information. URL: https://www.psn.police.uk/advice_information.
14. Heslin, M., Callaghan, L., Barrett, B., Lea, S., Eick, S., Morgan, J., ... Patel, A. (2017). Costs of the police service and mental healthcare pathways experienced by individuals with enduring mental health needs. *The British journal of psychiatry: the journal of mental science*, 210(2). 157–164. DOI: <http://doi.org/10.1192/bjp.bp.114.159129>.
15. Tammy Rinehart Kochel & Jacinta M. Gau (2019). Examining Police Presence, Tactics, and Engagement as Facilitators of Informal Social Control in High-Crime Areas, *Justice Quarterly*. DOI: <http://doi.org/10.1080/07418825.2019.1632917>.
16. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2005. 1728 с.
17. Послуга. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Послуга>.
18. Послуга. URL: <http://ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/61-p/3754-posluga.html>.
19. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023–XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. Ст. 379.
20. Асортимент послуг. URL: <http://ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/19-a/760-asortiment-poslug.html>.
21. Договір про надання послуг: важливі аспекти. URL: <https://devisu.ua/uk/stattia/dogovir-pro-nadannya-poslug-vazhlivi-aspekti->
22. МВС треба не реформувати, а модернізувати – експерти. URL: <https://zib.com.ua/ua/print/14520-mvs-treba-ne-reformuvati-a-modernizuvati-eksperti.html>. 22.02.2013.
23. Стратегія розвитку МВС до 2020 року: Аваков озвучив деталі документа. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/strategija-rozvitku-mvs-do-2020-roku-avakov-ozvuchiv-detali-dokumenta-2207075.html>. 15.11.2017.
24. Полиция начнет полноценно работать только после внесения всех поправок в законодательство Украины. URL: <http://mignews.com.ua/sobitiya/inukraine/6105188.html>. 09.07.2015.
25. Банчук А. Новый закон о полиции. Как ограничивают права украинцев. URL: <https://nv.ua/opinion/novuj-zakon-o-politsii-kak-ogranichivajut-prava-ukraintsev-66668.html>. 02.09.2015.
26. Адміністративна діяльність Національної поліції: навчальний посібник для підготовки до іспиту / Калюк О. М., Константінов С. Ф., Куліков В. А. та ін. ; за ред. Кулікова В. А. К.: Освіта України, 2016. 230 с.
27. Йосифович Д. Надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України та Національною поліцією. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13175>.
28. Сервісную полицию предлагают создать в Казахстане. URL: https://tengrinews.kz/kazakhstan_news/servisnuyu-politsiyu-predlagayut-sozdat-v-kazahstane-374301.

29. Нова поліція: сервісна служба чи інститут боротьби із злочинністю? URL: <http://uire.org.ua/publikatsiyi/nova-politsiya-servisna-sluzhba-chi-institut-borotbi-iz-zlochinnisty>. 02.07.2016.
30. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 889. *Офіційний вісник України*. 2015. № 90. Ст. 3024.
31. Про затвердження Положення про Головний сервісний центр МВС: наказ МВС України від 07.11.2015 № 1393 (в редакції наказу від 26.11.2018 № 955). URL: <http://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS.pdf>.
32. Головний сервісний центр МВС України. URL: <https://hsc.gov.ua/pro-gsc>.
33. Про затвердження Інструкції щодо порядку формування коду платежу для оплати послуг: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24.01.2019 № 43. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-19?fbclid=IwAR0NF58nhOjD3TWI2FkQYWzRe0jEuwuI-G5D6_OzndK-I9mxb2EFcY24jQk.
34. Висновок на проект Закону України "Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України" (реєстр. № 2567 доопрацьований від 17.06.2015 р.). URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=54676&pf35401=338771>.
35. Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби платних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1098. *Офіційний вісник України*. 2011. № 84. Ст. 3068.
36. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 878. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2972.
37. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795. *Офіційний вісник України*. 2007. № 42. Ст. 1671.
38. Ліквідувати поліцію охорони. URL: http://umdpl.info/police-experts.info/legislation/police_guard.
39. Поліція Криму надаватиме повний спектр поліцейських послуг. URL: https://galinfo.com.ua/news/politsiya_krymu_nadavatyme_povnyy_spektr_politseyskyh_poslug_282113.htm. 27.02.2018.
40. Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 58. *Офіційний вісник України*. 2018. № 16. Ст. 552.
41. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2971.
42. Про Національну безпеку: Закон України від 21.06.2018 № 2469–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.
43. Зозуля І. В., Довгань О. І. Закон України "Про Національну поліцію": публічна чи громадська безпека? *Форум Права*. 2015. № 5. С. 85–92. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1145833>.
44. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm.
45. Проект Закону України "Про поліцію і поліцейську діяльність" від 27.01.2015 р. реєстр. № 1692-1. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=53719&pf35401=326550>.
46. Циганов О. Г. Характеристика стадій адміністративно-процедурної діяльності правоохоронних органів України з надання адміністративних послуг. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 1 (66). С. 70–76. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-66-1-70-76>.
47. Чаусовська С. І. Поняття публічних послуг та їх класифікація. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 1 (57). С. 102–108.
48. Послуги із забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку (Поліцейські послуги). URL: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-02-01-001839-c>.
49. Поліцейські послуги. URL: <https://www.dzo.com.ua/tenders/236485>.
50. Адміністративний договір № 377/Сл про надання поліцейських послуг від 29.08.2016 р. URL: <https://public.docs.openprocurement.org/get/8d7e476873c940f8843d0d2628895bc4?Prefix=9737249711624580bdec2abff336f3bf%2Fa1c2ff07f21f4e9fb05c06dd17e70f66&KeyID=52462340&Signature=fuNRgpDmvwi0bAZBvD7KROoA%2FN%2FzHlrhCBUJ9XzVY%252BOvW%252BB8vBKt3%252BGB1q0t7ZnjZQIzvebmHCX2PpCyufcAg%253D%253D>.
51. 75200000-8 Надання громадських послуг. URL: <https://dk21.dovidnyk.info/index.php?rozd=752>.
52. Код ДК 021:2015 75240000-0 Послуги із забезпечення громадської безпеки, охорони правопорядку та громадського порядку (поліцейські послуги). URL: <https://www.dzo.com.ua/tenders/3394431>.

53. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів: наказ МВС України від 07.07.2017 № 577. *Офіційний вісник України*. 2017. № 69. Ст. 2088.
54. Проект Закону Про Національну поліцію: від 13.05.2015, реєстр. № 2822. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2822&skl=9.
55. Біла-Тюрина Ю. З. Поліцейські послуги – базис формування нової поліції в Україні. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса: Юридична література, 2016. С. 51–53.
56. Шалгунова С. А., Якушкін В. А. "Поліцейські послуги" чи "виконання функцій держави по забезпеченню громадського порядку та безпеки". *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 323–326.
57. Щодо надання роз'яснення термінів, які застосовуються у Законі України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення": Лист Міністерства юстиції України від 18.12.2009 № 967-0-2-09-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v967-323-09>.
58. Нечаєв В. Є. Характеристика надання публічних послуг підрозділами Національної поліції України. *ScienceRise: Juridical Science*. 2018. № 2 (4). С. 16–20.
59. Циганов О. Г., Бурбій А. В. Аналіз зарубіжної практики надання поліцейських послуг. *Наука і правоохорона*. 2017. № 3 (37). С. 23–29.
60. Erwin A. Blackstone, Simon Hakim. Police Services. The Private Challenge. URL: https://www.independent.org/publications/policy_reports/detail.asp?id=9247. 01.01.1996.
61. Services and Support / San Diego Police Department. URL: <https://www.sandiego.gov/police/services>.
62. Cory P. Haberman, Wendy H. Stiver. The Dayton Foot Patrol Program: An Evaluation of Hot Spots Foot Patrols in a Central Business District. *Police Quarterly*. 2019. V. 22. Is. 3, P. 247–277. DOI: <https://doi.org/10.1177/1098611118813531>.
63. Barry Loveday. Recent developments in police governance and current issues surrounding police service delivery in England and Wales. *EJPS*. 2018. Volume 5. Special issue: Changes in policing to improve service delivery. P. 72.

REFERENCES

1. Denysyuk, D. S. (2016). Mistse ta osoblyvosti diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny v systemi orhaniv publichnoyi administratsiyi [Place and peculiarities of activity of the National Police of Ukraine in the system of public administration bodies]. *Pravo i suspil'stvo*, (4). 115–120 (in Ukr.).
2. Lastovych, D. M. (2016). Mistse ta znachennya politseys'kykh posluh v diyal'nosti natsional'noyi politsiyi [The place and importance of police services in national police activities]. *Forum prava*, (1). 141–146. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_25.pdf (in Ukr.).
3. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro diyal'nist' viys'kovo-likars'koyi komisiyi ta Poryadku provedennya viys'kovo-likars'koyi ekspertyzy i medychnoho ohlyadu viys'kovosluzhbovtiv ta osib ryadovoho i nachal'nyts'koho skladu v systemi MVS* [On approval of the Regulations on the activities of the Military Medical Commission and the Procedure for conducting military medical examination and medical examination of servicemen and persons of ordinary and command staff in the Ministry of Internal Affairs]. Nakaz MVS Ukrayiny (06.02.2001 No 85). Retrieved from: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0164-01> (in Ukr.).
4. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny u zv'yazku z pryynyattiam Zakonu Ukrayiny "Pro Natsional'nu politsiyu" [On amendments to some legislative acts of Ukraine in connection with the adoption of the Law of Ukraine "On National Police"]. *Zakon Ukrayiny* (23.12.2015 No 901–8). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2016. (4). 44 (in Ukr.).
5. Soroko, V. M. (2008). *Nadannya publichnykh posluh orhanamy derzhavnoyi vlady ta otsinka yikh yakosti* [Provision of public services by public authorities and assessment of their quality]. Navch. posib. Kyiv: NADU (in Ukr.).
6. Ovcharov, A. *Chomu ne vsi zavdannya politsiyi mayut' realizovuvatysya shlyakhom nadannya politseys'kykh posluh* [Why not all police tasks should be accomplished by providing police services]. Retrieved from: <https://vilneslovo.com/chomu-ne-vsi-zavdannya-policii-povinni-realizovuvatysya-shlyaxom-nadannya-policejskix-poslug> (in Ukr.).
7. Pro Natsional'nu politsiyu [About the National Police]. *Zakon Ukrayiny* (02.07.2015 No 580–8). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (40–41). 379 (in Ukr.).
8. Pronevych, O. S. (2017). Implementatsiya u vitchyznyane politseys'ke zakonodavstvo yevropeys'kykh standartiv diyal'nosti orhaniv pravoporyadku [Implementation of European standards of law enforcement activity in domestic police legislation]. *Forum Prava*, (4). 205–210. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1162761> (in Ukr.).

9. Troyan, V. A. (2016). Ponyattya ta vydy publichno-servisnoyi diyal'nosti natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [Concepts and types of public service activities of the national police of Ukraine]. *Pravo i bezpeka*, (4). 90–94 (in Ukr.).
10. Pro administratyvni posluhy [About administrative services]. Zakon Ukrayiny (06.09.2012 No 5203–6). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2013. (32). 409 (in Ukr.).
11. *Dodatok 1 "Rekomendovanyy pereliku pytan' ta sytuatsiynnykh zavdan' dlya provedennya tvorchoho konkursu pry vstupi do zakladiv vyshchoyi osvity iz spetsyfichnymy umovamy navchannya" do "Metodychnykh rekomendatsiy z orhanizatsiyi ta provedennya tvorchoho konkursu u zakladakh vyshchoyi osvity iz spetsyfichnymy umovamy navchannya, yaki zdiysnyuyut' pidhotovku kadriv dlya Ministerstva vnutrishnikh sprav i Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny"* [Annex 1 "Recommended list of questions and situational tasks for creative competition in admission to higher education institutions with specific training conditions" to "Guidelines for the organization and holding of creative competition in higher education institutions with specific training conditions for training of the Ministry of Internal Affairs Affairs and National Police of Ukraine"]. Retrieved from: http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/abiturient/tvorch_konkyrs_2018_1.pdf (in Ukr.).
12. *Metodychnyy posibnyk na temu "Deyaki aspekty funktsionuvannya Natsional'noyi politsiyi v Ukrayini"* [A guide on "Some aspects of the functioning of the National Police in Ukraine"]. Dnipro: HUNP u Dnipropetrovs'kiy oblasti, 2016 (in Ukr.).
13. Advice & Information. Retrieved from: https://www.psn.police.uk/advice_information.
14. Heslin, M., Callaghan, L., Barrett, B., Lea, S., Eick, S., Morgan, J., ... Patel, A. (2017). Costs of the police service and mental healthcare pathways experienced by individuals with enduring mental health needs. *The British journal of psychiatry: the journal of mental science*, 210(2). 157–164. DOI: <http://doi.org/10.1192/bjp.bp.114.159129>.
15. Tammy Rinehart Kochel & Jacinta M. Gau (2019). Examining Police Presence, Tactics, and Engagement as Facilitators of Informal Social Control in High-Crime Areas, *Justice Quarterly*. DOI: <http://doi.org/10.1080/07418825.2019.1632917>.
16. Busel, V. T. (Red.). (2005). *Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy* [A great explanatory dictionary of modern Ukrainian]. Kyiv; Irpin': VTF "Perun" (in Ukr.).
17. *Posluha* [Service]. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Послуга> (in Ukr.).
18. *Posluha* [Service]. Retrieved from: <http://ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/61-p/3754-posluga.html> (in Ukr.).
19. Pro zakhyst prav spozhyvachiv [Consumer Protection]. Zakon Ukrayiny (12.05.1991 No 1023–12). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*, (30). 379 (in Ukr.).
20. *Asortyment posluh* [The range of services]. Retrieved from: <http://ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/19-a/760-asortiment-poslug.html> (in Ukr.).
21. *Dohovir pro nadannya posluh: vazhlyvi aspekty* [Service agreement: important aspects]. Retrieved from: <https://devisu.ua/uk/stattia/dohovir-pro-nadannya-poslug-vazhlyvi-aspekti-> (in Ukr.).
22. *MVS treba ne reformuvaty, a modernizuvaty – eksperty* [The Ministry of Internal Affairs should not be reformed but modernized by experts]. Retrieved from: https://zib.com.ua/ua/print/14520-mvs_treba_ne_reformuvati_a_modernizuvati_-_eksperti.html. 22.02.2013 (in Ukr.).
23. *Stratehiya rozvytku MVS do 2020 roku: Avakov ozvuchyv detali dokumenta* [MIA 2020 Strategy: Avakov voiced the details of the document]. Retrieved from: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/strategija-rozvitku-mvs-do-2020-roku-avakov-ozvuchiv-detali-dokumenta-2207075.html>. 15.11.2017 (in Ukr.).
24. *Politsiya nachnet polnotsenno robotat' tol'ko posle vneseniya vsekh popravok v zakonodatel'stvo Ukrainy* [The police will begin to work fully only after all amendments to the legislation of Ukraine]. Retrieved from: <http://mignews.com.ua/sobitiya/inukraine/6105188.html>. 09.07.2015 (in Russ.).
25. Banchuk, A. (2015). *Novyy zakon o politsii. Kak ogranichivayut prava ukraintsev* [New police law. How to restrict the rights of Ukrainians]. Retrieved from: <https://nv.ua/opinion/novyj-zakon-o-politsii-kak-ogranichivayut-prava-ukraintsev-66668.html> (in Russ.).
26. Kalyuk, O. M., Konstantinov, S. F., & Kulikov, V. A. et al.; Kulikov, V. A. (Red.). (2016). *Administratyvna diyal'nist' Natsional'noyi politsiyi* [Administrative activities of the National Police]. Navchal'nyy posibnyk. Kyiv: Osvita Ukrayiny (in Ukr.).
27. Yosyfovych, D. *Nadannya administratyvnykh posluh Ministerstvom vnutrishnikh sprav Ukrayiny ta Natsional'noyu politsiyeyu* [Provision of administrative services by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police]. Retrieved from: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13175> (in Ukr.).

28. *Servisnuyu politsiyu predlagayut sozdat' v Kazakhstane* [Service police offered to create in Kazakhstan]. Retrieved from: https://tengrinews.kz/kazakhstan_news/servisnuyu-politsiyu-predlagayut-sozdat-v-kazakhstan-374301 (in Russ.).
29. *Nova politsiya: servisna sluzhba chy instytut borot'by iz zlochynnisty?* [New Police: Service or Crime Institute?]. Retrieved from: <http://uire.org.ua/publikatsiyi/nova-politsiya-servisna-sluzhba-chi-institut-borotbi-iz-zlochinnisty>. 02.07.2016 (in Ukr.).
30. Pro utvorenniya terytorial'nykh orhaniv z nadannya servisnykh posluh Ministerstva vnutrishnikh sprav [On the Establishment of Territorial Bodies for Service of the Ministry of the Interior]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (28.10.2015 No 889). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (90). 3024 (in Ukr.).
31. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Holovnyy servisnyy tsentr MVS* [On approval of the Regulation on the Main Ministry of Internal Affairs Service Center]. Nakaz MVS Ukrayiny (07.11.2015 No 1393 (v redaktsiyi nakazu vid 26.11.2018 No 955)). Retrieved from: <http://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS.pdf> (in Ukr.).
32. *Holovnyy servisnyy tsentr MVS Ukrayiny* [The main service center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Retrieved from: <https://hsc.gov.ua/pro-gsc>.
33. *Pro zatverdzhennya Instruksiyi shchodo poryadku formuvannya kodu platezhu dlya oplaty posluh* [On approval of the Instruction on the procedure for forming a payment code for payment for services]. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny (24.01.2019 No 43). Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-19?fbclid=IwAR0NF58nhOjD3TWI2FkQYWzRe0jEuwul-G5D6_OzndK-19mxb2EFcY24jQk (in Ukr.).
34. *Vysnovok na proekt Zakonu Ukrayiny "Pro servisni posluhy ta servisni tsentry Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny"* [Opinion on the draft Law of Ukraine "On Service Services and Service Centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine"]. (reyestr. No 2567 dooprats'ovanyy 17.06.2015). Retrieved from: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=54676&pf35401=338771> (in Ukr.).
35. Deyaki pytannya nadannya pidrozdilamy Ministerstva vnutrishnikh sprav, Natsional'noyi politsiyi ta Derzhavnoyi mihratsiyanoi sluzhby platnykh posluh [Some issues related to the provision of units of the Ministry of Internal Affairs, the National Police and the State Migration Service of paid services]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (26.10.2011 No 1098). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (84). 3068 (in Ukr.).
36. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrayiny [On approval of the Regulation on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (28.10.2015 No 878). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (89). 2972 (in Ukr.).
37. Pro zatverdzhennya pereliku platnykh posluh, yaki nadayut'sya pidrozdilamy Ministerstva vnutrishnikh sprav, Natsional'noyi politsiyi ta Derzhavnoyi mihratsiyanoi sluzhby, i rozmiru platy za yikh nadannya [On approval of the list of paid services provided by the units of the Ministry of Internal Affairs, National Police and State Migration Service, and the amount of payment for their provision]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (04.06.2007 No 795). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (42). 1671 (in Ukr.).
38. *Likviduvaty politsiyu okhorony* [Eliminate security police]. Retrieved from: http://umdp.info/police-experts.info/legislation/police_guard (in Ukr.).
39. *Politsiya Krymu nadavatyme povnyy spektr politseys'kykh posluh* [Crimea Police will provide a full range of police services]. Retrieved from: https://galinfo.com.ua/news/politsiya_krymu_nadavatyme_povnyy_spektr_politseyskyh_poslug_282113.htm l. 27.02.2018 (in Ukr.).
40. Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya otsinky rivnya doviry naseleennya do Natsional'noyi politsiyi [On approval of the Procedure for assessing the level of public confidence in the National Police]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (07.02.2018 No 58). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (16). 552 (in Ukr.).
41. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Natsional'nu politsiyu [On approval of the National Police Regulations]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (28.10.2015 No 877). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (89). 2971 (in Ukr.).
42. Pro Natsional'nu bezpeku [About National Security]. Zakon Ukrayiny (21.06.2018 No 2469–8). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (31). 241 (in Ukr.).
43. Zozulia, I. V., & Dovhan', O. I. (2015). Zakon Ukrayiny "Pro Natsional'nu politsiyu": publiczna chy hromads'ka bezpeka? [The Law of Ukraine "On National Police": Public or Public Security?]. *Forum Prava*, (5). 85–92. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1145833> (in Ukr.).
44. *Stratehiya rozvytku systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny do 2020 roku* [Strategy for the development of the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine until 2020]. Retrieved from: https://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm (in Ukr.).

45. *Proekt Zakonu Ukrainy "Pro politsiyu i politseys'ku diyal'nist"* [Draft Law on Police and Police Activity]. (27.01.2015 reyestr. No 1692-1). Retrieved from: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=53719&pf35401=326550> (in Ukr.).
46. Tsyhanov, O. H. (2019). Kharakterystyka stadiy administratyvno-protsedurnoyi diyal'nosti pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy z nadannya administratyvnykh posluh [Characteristics of the stages of administrative and procedural activity of law enforcement agencies of Ukraine in providing administrative services]. *Pravovyy chasopys Donbasu*, 1(66). 70–76. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-66-1-70-76> (in Ukr.).
47. Chausovs'ka, S. I. (2017). Ponyattya publichnykh posluh ta yikh klasyfikatsiya [The concept of public services and their classification]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Derzhavne upravlinnya*, 1(57). 102–108 (in Ukr.).
48. *Posluhy iz zabezpechennya hromads'koyi bezpeky, okhorony pravoporyadku ta hromads'koho poryadku (Politseys'ki posluhy)* [Public security, law enforcement and public order services (Police Services)]. Retrieved from: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2018-02-01-001839-c> (in Ukr.).
49. *Politseys'ki posluhy* [Police services]. Retrieved from: <https://www.dzo.com.ua/tenders/236485> (in Ukr.).
50. *Administrativnyy dohovir No 377/SI pro nadannya politseys'kykh posluh vid 29.08.2016* [Administrative contract No 377 / SI on police services rendered on 29.08.2016]. Retrieved from: <https://public.docs.openprocurement.org/get/8d7e476873c940f8843d0d2628895bc4?Prefix=9737249711624580bdec2abff336f3bf%2Fa1c2ff07f21f4e9fb05c06dd17e70f66&KeyID=52462340&Signature=fuNRgpDmvwi0bAZBvD7KROoA%2FN%2FzHlrhCBUJ9XzVY%252BOvW%252BB8vBKt3%252BGB1q0t7ZnjZQlzvebmHCX2PpCyyfcAg%253D%253D> (in Ukr.).
51. *75200000-8 Nadannya hromads'kykh posluh* [75200000-8 Provision of public services]. Retrieved from: <https://dk21.dovidnyk.info/index.php?rozd=752> (in Ukr.).
52. *Kod DK 021:2015 75240000-0 Posluhy iz zabezpechennya hromads'koyi bezpeky, okhorony pravoporyadku ta hromads'koho poryadku (politseys'ki posluhy)* [DK 021: 2015 75240000-0 Public security, law enforcement and public order services (police services)]. Retrieved from: <https://www.dzo.com.ua/tenders/3394431> (in Ukr.).
53. Pro orhanizatsiyu sluzhbovoyi diyal'nosti politsiyi okhorony z pytan' zabezpechennya fizychnoyi okhorony ob'yektiv [On the organization of the security services of the Police for the Protection of Objects]. *Nakaz MVS Ukrainy* (07.07.2017 No 577). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, (69). 2088 (in Ukr.).
54. *Proekt Zakonu Pro Natsional'nu politsiyu* [Draft Law on the National Police]. (13.05.2015 reyestr.No 2822). Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2822&skl=9 (in Ukr.).
55. Bila-Tyuryna, YU. Z. (2016). Politseys'ki posluhy – bazys formuvannya novoyi politsiyi v Ukraini [Police services are the basis for the formation of new police in Ukraine]. In: Afanas'yeva, M. V. *Pravovi ta instytutsiyi mekhanizmy zabezpechennya rozvytku derzhavy ta prava v umovakh yevrointehratsiyi: materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi: u 2 t. T. 2*. Odesa: Yurydychna literatura. (s. 51–53) (in Ukr.).
56. Shalhunova, S. A., & Yakushkin, V. A. (2016). "Politseys'ki posluhy" chy "vykonannya funktsiy derzhavy po zabezpechennyu hromads'koho poryadku ta bezpeky" ["Police services" or "the performance of functions of the State in the field of public order and security"]. *Porivnyal'no-analitychne pravo*, (1). 323–326 (in Ukr.).
57. *Shchodo nadannya roz'yasnennya terminiv, yaki zastosovuyut'sya u Zakoni Ukrainy "Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vidpovidal'nosti za koruptsiyni pravoporushennya"* [Concerning the clarification of the terms used in the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Liability for Corruption Offenses"]. *Lyst Ministerstva yustytisyi Ukrainy* (18.12.2009 No 967-0-2-09-22). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v967-323-09> (in Ukr.).
58. Nechayev, V. YE. (2018). Kharakterystyka nadannya publichnykh posluh pidrozdilamy Natsional'noyi politsiyi Ukrainy [Characteristics of rendering public services by units of the National Police of Ukraine]. *ScienceRise: Juridical Science*, 2(4). 16–20 (in Ukr.).
59. Tsyhanov, O. H., & Burbiy, A. V. (2017). Analiz zarubizhnoyi praktyky nadannya politseys'kykh posluh [Analysis of foreign practice of providing police services]. *Nauka i pravookhorona*, 3(37). 23–29 (in Ukr.).
60. Erwin A. Blackstone, Simon Hakim. Police Services. The Private Challenge. Retrieved from: https://www.independent.org/publications/policy_reports/detail.asp?id=9247. 01.01.1996.
61. Services and Support / San Diego Police Department. Retrieved from: <https://www.sandiego.gov/police/services>.
62. Cory P. Haberman, Wendy H. Stiver. The Dayton Foot Patrol Program: An Evaluation of Hot Spots Foot Patrols in a Central Business District. *Police Quarterly*. 2019. V. 22. Is. 3, P. 247–277. DOI: <https://doi.org/10.1177/1098611118813531>.

63. Barry Loveday. Recent developments in police governance and current issues surrounding police service delivery in England and Wales. *EJPS*. 2018. Volume 5. Special issue: Changes in policing to improve service delivery. P. 72.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 56 pp. 21–38.

Related identifiers:

10.5281/zenodo.3362208

http://forumprava.pp.ua/files/021-038-2019-3-FP-Zozulia_5.pdf

http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2019_3_5.pdf

License (for files):

Creative Commons Attribution 4.0 International

Received: 03.06.2019

Accepted: 17.06.2019

Published: 25.06.2019

Cite as:

Зозуля, І. В. (2019). Поліцейські послуги в законодавстві України та на практиці. *Форум Права*, 56(3). 21–38. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3362208>.

Zozulia, I. V. (2019). Politseys'ki posluhy v zakonodavstvi Ukrayiny ta na praktytsi [Police Services in Ukraine Legislation and in Practice]. *Forum Prava*, 56(3). 21–38. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3362208>.